

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

***АКТУАЛЬНІ
ПРОБЛЕМИ
ФІНАНСОВОЇ
СИСТЕМИ УКРАЇНИ***

*Матеріали міжнародної
науково-практичної конференції*

Черкаси 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ ТА ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ ЧЕРКАСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ДЕПАРТАМЕНТ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ЧЕРКАСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ «ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ», М. БУРГАС, БОЛГАРІЯ
КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, М. ЗАПОРІЖЖЯ
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ «ЕСІ»
ЧЕРКАСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЧЕНСТОХОВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, М. ЧЕНСТОХОВА, ПОЛЬЩА
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

*Матеріали XVI міжнародної науково-практичної конференції
молодих вчених, аспірантів і студентів*

21-22 листопада 2019 року

Черкаси, ЧДТУ, 2019

УДК 336 (477) (063)

ББК 65.261я431

А 43

Актуальні проблеми фінансової системи України [Електронний ресурс] // *Матеріали XVI міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів і студентів: Черкаський державний технологічний університет, 21 - 22 листопада 2019 року. – Черкаси, 2019. – 193 с.*

Основною метою конференції є вирішення актуальних проблем та вдосконалення фінансової системи України, грошово-кредитних механізмів регулювання економіки, управління фінансово - економічним потенціалом суб'єктів господарювання, розвитку банківської системи та інших актуальних проблем економічної науки.

Подані матеріали містять методологічні та методичні підходи, що можуть заслуговувати на увагу широкого кола фахівців.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова організаційного комітету: *Григор О.О.* – к.н.держ.упр., доцент, ректор Черкаського державного технологічного університету.

Заступник голови: *Демиденко В.В.* – к.е.н., доцент, декан факультету економіки та управління.

Члени оргкомітету:

Гончаренко І.Г. – д.н.держ.упр., професор, завідувач кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету.

Березина О.Ю. – к.е.н., професор, професор кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету.

Петкова Л.О. – д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та бізнесу Черкаського державного технологічного університету

Покатаєва О.В. – д.е.н., професор, проректор Класичного приватного університету, м. Запоріжжя.

Балуєва О.В. – д.е.н., професор, проректор з наукової роботи Донецького державного університету управління

Бережна Л.В. – к.е.н., доцент кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету.

Mihaylov Iv.M. – PhD, Assoc. Prof in Department of Economics and Management of University «Prof. Dr. Assen Zlatarov» (Burgas, Bulgaria).

Dorota Jelonek, – PhD, Czestochowa University of Technology, Department of Management (Czestochowa, Poland).

Wadim Strielkowski - Ph.D., associate professor at Charles University, Prague, Institute of Economic Studies, Faculty of Social Sciences Charles University in Prague, Prague (Czech Republic), University of Cambridge, Cambridge Judge Business School.

Голова секретаріату: *Шевченко Анна Михайлівна* – к.е.н., доцент кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету.

Організаційний комітет вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є безперечними. Разом з тим, вважаємо можливим їх публікацію з метою обговорення.

2. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика: Навч. посіб. / В. Д. Лагутін. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Т-во "Знання", КОО, 2002. 215 с.
3. Маслова С.О., Опалов О.А. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. К. : Кондор, 2006. 192 с.
4. Мочерний С. В. Довбенко М.В. Економічна теорія. Економічна теорія: Підручник. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 856 с.
5. Фінансовий словник-довідник / М.Я. Дем'яненко, Ю.Я. Лузан, П.Т. Саблук, В.М. Скупий та ін. ; [за ред. М.Я. Дем'яненка]. К. : ІАЕ УААН, 2003. 555 с.
6. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року, № 435-IV // Верховна Рада України : офіц. веб-портал. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

УДК 336.7

Власюк С.А. – к.е.н., доцент

Сторожук Д.С. – здобувач вищої освіти освітнього ступеня магістр

Уманський національний університет садівництва

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ БАНКУ

В сучасних умовах функціонування банківського сегменту, перед його керівництвом постає, зазвичай, нагальна потреба у прийнятті швидких та відповідальних управлінських рішень. Так як, кредитна діяльність є однією з найбільших ефективних та результативних банківських операцій, що забезпечують стабільність функціонування установи, саме тому, діагностика кредитного портфеля посідає основне місце у системі управлінських рішень банку.

Кредитний портфель – сукупність усіх позик (у формі позик, облігацій, простих векселів, підтверджених авансів, векселів, строк сплати яких уже настав, рахунків факторингу, овердрафтів, короткострокових комерційних векселів, банківських акцептів та інших подібних зобов'язань), наданих банком з метою отримання прибутку [1].

Для поглиблення розуміння призначення сутності кредитного портфеля в самій діяльності банківської установи доцільним є дослідження сутності даної дефініції.

Так, на думку Бугеля Ю. В. формування кредитного портфеля банку варто розглядати як в широкому, так і у вузькому значеннях. В широкому розумінні – це комплексний інструмент управління (фінансовими ресурсами та джерелами їх формування) банку; у вузькому сенсі – це набір кредитних інструментів для досягнення таких цілей, як: високий рівень прибутковості в поточному періоді;

темпи приросту доходу в майбутній довгостроковій перспективі; мінімізація рівня кредитних ризиків; дотримання ліквідності кредитного портфеля; забезпечення максимального ефекту податкових пільг тощо [2].

Голуб В. М., вважає, що кредитний портфель повинен спрямовувати власну стратегічну політику та поточну діяльність, з урахуванням нормативної бази, на виконання завдань державної кредитної політики країни [3].

Чуб П.М., у своїх дослідженнях, характеризує управління кредитним портфелем як процес, який складається з чітко послідовних етапів: вибору кредитної політики; аналізу ринку кредитів; формування кредитного портфеля; оцінки самого кредитного портфеля та оцінки його ефективності [4]. Аналізуючи, визначення Чуба П.М., варто зазначити, що на кожному з визначених етапів є процес управління кредитним ризиком.

Розглянувши теоретичні напрацювання, варто відмітити, що дефініція «управління» передбачає трансформацію інформації про сам стан об'єкта в загальну (адміністративну) інформацію від суб'єкта, а також є цілеспрямовано-програмованим або має довільний вплив на об'єкти заради досягнення ефективного результату із використанням явищ та процесів. Ефективність управління окреслюється адекватністю дій щодо об'єкта.

Весь процес створення кредитного портфеля можна наочно поділити на три основні фази:

- 1) створення системи лімітів кредитування відповідно до мети і стратегії кредитної політики банку;
- 2) підбір конкретних об'єктів кредитування;
- 3) аналіз поточного стану кредитного портфеля, оперативне управління виявленими відхиленнями від оптимального стану [5].

Варто відмітити, що ефективність та результативність управління кредитним портфелем банку залежить від самого механізму функціонування, способів та методів оцінки кредитного ризику та своєчасності системи реагування з боку банків та регулятора. Керівництво банку має самостійно створювати та розвивати комплексну систему ризик-менеджменту, яка б забезпечила надійний процес прояву, аналізу, контролю та моніторингу кредитного ризику з метою мінімізації його проявів на всіх етапах кредитного процесу та забезпечення ліквідності, прибутковості і надійності кредитного портфеля на основі стратегії і тактики ризик-менеджменту.

Нині, найвагомішою проблемою для банків є неповернення позичальником отриманих ресурсів. Наслідком збільшення обсягу проблемних кредитів є виникнення цілого шерегу негативних наслідків, таких як нерентабельність діяльності, неплатоспроможність, втрата ділової та фінансової репутації, втрата кваліфікованого персоналу, виникнення додаткових витрат пов'язаних зі стягненням проблемної заборгованості тощо.

Отже, управління кредитним портфелем банку є однією з ключових умов ефективного та результативного функціонування банківських установ. З основних наукових підходів портфельної теорії випливає, що прийняття

управлінських рішень щодо формування кредитного портфеля банку, а також управління ним має відбуватися за результатами аналізу співвідношення дохідності й ризикованості. Основною проблемою сучасних банків є неповернення кредитів, тому перш за все необхідно вчасно враховувати економічні та політичні зміни, виробляти кредитну стратегію банку з урахуванням визначених факторів та розробляти заходи щодо мінімізації кредитного ризику.

Література:

1. Термінологія законодавства. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term>
2. Бугель Ю. Напрями удосконалення сучасних методів управління банківським кредитним портфелем. Галицький економічний вісник. 2010. №2. С.157-163.
3. Голуб В.М. Управління кредитним портфелем комерційного банку. Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.04.01 ; Київ. нац. екон. ун-т. К., 2004. 19 с
4. Чуб П.М. Підходи до управління кредитним портфелем комерційного банку: автореф. дис. ...к.е.н: спец. 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит». К: 2003. 18 с.
5. Д'яконов А.М. Оптимізація ризику кредитного портфеля банку. Наука й економіка. 2010. № 2. С. 36-48.

УДК 005.334:336.71

**Литвин Я.О. – здобувач вищої освіти освітнього ступеня бакалавр
факультету економіки і управління**

Науковий керівник – д.е.н., доц., професор кафедри фінансів І.М. Пріхно

Черкаський державний технологічний університет

БАНКІВСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК МЕТОД УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ БАНКУ

Кризові явища в банківському бізнесі, з одного боку, пов'язані з макроекономічними проблемами, що ззовні впливають на діяльність банків, а з іншого – з вагомим впливом внутрішніх чинників, серед яких, окрім проблем фінансового характеру, значне місце займають труднощі в галузі управління, технологій та організації власної діяльності.

Становлення банківської системи України як важливої складової фінансово-кредитної системи і підвищення її ролі безпосередньо пов'язані з розвитком економіки в цілому, різноманітним форм власності та економічною самостійністю суб'єктів, в тому числі, й їх правом вибирати самостійно банки обслуговування. Сьогодні дуже багато говориться про світову фінансову кризу,

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. Питання розвитку фінансової науки

Дудченко Н.В. Напрямки здійснення економічних перетворень у фінансовій системі України	4
Мікуліна М.О. Ефективність економічного і соціального механізму сільськогосподарського підприємства	6
Дьяков Д.М. Класифікація чаю як різновиду смакових товарів на світовому ринку	9
Білецька М.А. Демпінгові війни	11

СЕКЦІЯ 2. Проблеми податкової, інвестиційної, бюджетної політики в Україні та шляхи її вдосконалення

Гончаренко І.Г. Прибуткове оподаткування в Україні в контексті посилення податкової конкуренції між державами	14
Пожар Є. П. Вплив фіскальних ризиків на державний бюджет України	15
Богоніс А. М. Перспективи вдосконалення бюджетного регулювання	19
Борис В. І. Державні запозичення як інструмент бюджетного механізму	22
Губенко С.М. Адміністративно-територіальні реформи України з урахуванням зарубіжного досвіду	25
Дутчак В. Б. Трансформація доходів місцевих бюджетів в контексті бюджетної децентралізації	29
Зарецька Х. С. Роль міжбюджетних трансфертів у формуванні доходів місцевих бюджетів України	32
Карнаух М.А. Розвиток системи непрямого оподаткування в Україні та Великобританії	35
Ковальова О.С. Механізми підвищення ефективності формування фінансово-економічного потенціалу територіальних громад	39
Крижанівський В.В. Особливості формування звітності з податку на прибуток підприємства	41
Очеретяна А. С. Видатки загального фонду міського бюджету як однієї з складових місцевих бюджетів в Україні	43
Роєнко К.В. Аналіз розвитку корпорацій в економіці України	46
Агапова В.Е. Контролінг: інструмент фінансового менеджменту	49
Малахатко А. Особливості формування податкового навантаження	52

для банків

Савелкова І.В. Сучасний стан і перспективи розвитку банківського кредитування фізичних осіб в Україні	168
Власюк С.А., Сторожук Д.С. Управління кредитним портфелем банку	171
Литвин Я.О. Банківський менеджмент як метод управління фінансовими ризиками банку	173
Бондаренко Н.В., Буранова В.О. Забезпечення фінансової стійкості банківської системи	177

СЕКЦІЯ 9. Страхування в Україні: стан та тенденції розвитку

Науменко А. Ю. Страхування в Україні: стан та тенденції розвитку	180
Прокопчук О.Т. Теоретичні аспекти сутності страхового захисту	183
Шпільчак О. І. До розуміння сутності дефініції «страховий ринок»	185
Майборода О. Страхування відповідальності як інструмент захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб	187